

Referanser:

KR 32/13, 31/14, NFG 22/14, NFG 23/14

Gudstjenestereformen – prosess og evaluering

Sammendrag

Kirkemøtet i 2017 er flyttet fra april til januar. I lys av dette har Kirkerådets sekretariat og Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) gått gjennom tidsplan for revisjon av gudstjenestereformen.

Saksdokumentet foreslår en justering av tidsplanen slik at Kirkemusikken legges fram til Kirkemøtet i 2017 etter forutgående høring. Likeens fremmes revisjon av dåpsliturgien til 2017 mens hovedgudstjenesten foreslås behandles i 2018.

Regelverk for liturgisaker forutsetter en omfattende behandlingsprosess for å fremme liturgisaker til Kirkemøtet. Endringene foreslås for å sikre god saksbehandling og tilstrekkelig rom for høringene. Forlsaget tar også hensyn til de omfattende høringsprosesser som vil pågå i samme tidsrom knyttet til endringer i Kirkeordningen.

Saksdokumentet inviterer også Kirkerådet til en samtale om liturgisk musikk som sak til Kirkemøtet i 2015. Saksdokumentet til Kirkemøtesaken kommer til behandling i Kirkerådet i januar.

Forslag til vedtak

Kirkerådet slutter seg til forslaget om å justere prosessen og tidsplanen for arbeidet med å forberede vedtak i Kirkemøtet om ulike deler av gudstjenestereformen.

2. Kirkerådet ber om at det forberedes en sak til KR's januarmøte i tråd med de signaler som gis i desembermøtet. Saken skal videre til Kirkemøtebehandling i 2015.

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkerådet drøftet på sitt møte i jun 2014 i *Prosedyre for sak til Kirkemøtet 2015 om liturgisk musikk og om tidsprogresjonen for evaluering av gudstjenestereformen* (sak KR 23/14). I saksdokumentet beskrives en tentativ tidsplan for revisjonen av gudstjenestereformens ulike bestanddeler. Saksdokumentet la til grunn en mulig behandlingsprosess som forutsatte når de ulike organene kunne behandle saken. Sekretariatet ser at den tidsplan som beskrives i dette dokumentet gir for korte intervaller mellom ulike møter og høringer i henhold til Regelverk for liturgi saker. Sekretariatet finner derfor grunn til å presisere tidsplanen og foreslå flytting av behandling av hovedgudstjenesten til Kirkemøtet 2017. I saksdokumentet til Kirkerådets møte i juni i år ble tidsplanen beskrevet slik:

I oversikten over tidsløpet nedenfor er det lagt til behandlinger i KM, Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) og i Bispemøtet. Datoene for møtene i de ulike organene i 2016 er ikke vedtatt, men er tentative møtetidspunkt for en ønsket behandlingsprosess:

Desember 2014 Kirkerådet behandler høringsbrev til menighetene

April 2015 Sak om liturgisk musikk behandles i Kirkemøtet

Primo mai 2015 Frist for høringen om liturgier og liturgisk musikk

Oktober 2015 NFG drøfter høringsrapport med forslag til veivalg

Desember 2015 Kirkerådet drøfter høringsrapport med forslag til veivalg

Februar 2016? Bispemøtet drøfter høringsrapport med forslag til veivalg

Mars 2016? NFG behandler reviderte forslag til liturgier og musikk

Mai 2016? Bispemøtet behandler reviderte forslag til liturgier og musikk

Aug/Sept. 2016? Kirkerådet behandler reviderte liturgier og musikk, 2. gang

Oktober 2016? Bispemøtet behandler reviderte liturgier og musikk

November 2016? Kirkerådets siste behandling før KM

Januar 2017 Kirkemøtet vedtar reviderte liturgier og liturgisk musikk
(KR sak 23/14)

Som det fremgår ovenfor hadde denne tidsplanen mange spørsmålstegn ved seg. Den forutsatte at Nemnd for gudstjenesteliv, Kirkerådet og Bispemøtet ville behandle liturgisakene på de tidspunkt som er nødvendig for at prosessen ikke forsinkes. Planen var altså uttrykk for «tentative møtetidspunkt for en *ønsket* behandlingsprosess». Denne reviderte tidsplanen er for øvrig heller ikke blitt kommunisert ut til menighetene, fellestidene, bispedømmerådene eller andre.

Både denne tidsplanen og den tidligere planen som ble kommunisert til menighetene i e-brevet i 2013 la opp til at høringen vinteren 2015 skulle være en bred høring eller erfaringsinnhenting i menighetene. Det gjaldt erfaringene med det utgitte materialet til liturgisk musikk og ordningene for hovedgudstjeneste og for dåp. Høringen la derimot

ikke opp til en høring av *et nytt forslag* til liturgisk musikk eller av et vesentlig endret forslag til Ordning for dåp. Behandlingen av de nye eller reviderte forslagene skulle bare skje i Nemnd for gudstjenesteliv, i Kirkerådet og i Bispemøtet før de vedtas i Kirkemøtet.

Ut fra det vi har grunn til å tro behøves mer tid enn forutsatt på behandlings- og vedtaksprosessen med de nye, reviderte forslagene til liturgisk musikk og til dåpsliturgi. De endringene som foreslås i liturgiene skal ut fra regelverk for liturgisaker sendes på høring.

Å gjennomføre hele to høringer om hver av disse sakene, altså høring både av det nåværende materialet og av de nye forslagene, vil være uvanlig og svært ressurskrevende. Dette gjelder ikke bare for Kirkerådets organer, men også for høringsinstansene, når vi vet at mange saker av kirkeordningsmessig eller forvaltningsmessig karakter skal på høring i denne tiden.

Det er igangsatt et større arbeid med innhenting av erfaringer og dokumentasjon fra innføringsfasen av gudstjenestereformen. En forskningsrapport om denne fasen er bestilt og levert til Kirkerådet 20.november. Det vil avholdes konsultasjoner ut fra bispedømmenes godkjenninger av lokal grunnordning samt annen erfaringsinnhenting som vil ligge til grunn for forslag til endringer som sendes på høring.

Liturgisk musikk og dåpsliturgien

Det er nødvendig å utdype arbeidsprosessen med det som skal behandles allerede i Kirkemøtet 2017, altså dåpsliturgien og den nye liturgiske musikken. Her er et forslag til en revidert tidsplan for denne arbeidsprosessen:

Desember 2014/januar 2015	Sekretariatet oppsummerer og supplerer forskningsrapporten om erfaringene som er gjort, bl a i kontakt med bispedømmerådgiverne.
Januar – april 2015	Et <i>kirkemusikalsk utvalg</i> (oppnevnt av NFG) utarbeider det nye forslaget til <i>liturgisk musikk</i> . En bredt sammensatt referansegruppe gir innspill i prosessen. Det gjennomføres i samme tidsperiode en gjennomgang av erfaringene med dåpsliturgien med tanke på eventuell revisjon. Kirkemøtet 2015 drøfter en sak om den liturgiske musikken 9.-15. april.
17.-18. juni 2015	Nemnd for gudstjenesteliv behandler liturgiforslagene siste gang før høringen.
16.-18. september 2015	Kirkerådet behandler sakene og sender dem på høring.
Primo oktober – desember 2015	Høringen pågår.
Februar-mars 2016	De justerte forslagene drøftes i NFG.
Mars-april 2016	Kirkerådet behandler liturgiforslagene første gang (NB: KM 2016 er lagt til 6.-13. april).
Mai – juni 2016	Bispemøtet gir læremessig uttalelse om liturgiforslagene.
Oktober 2016	Kirkerådet behandler liturgiforslagene i tråd med

25. – 31. januar 2017 Bispemøtets uttalelse.
Kirkemøtet gjør vedtak om liturgisk musikk og
om revidert dåpsliturgi.

Konklusjon:

Det foreslås at Kirkemøtet behandler:

Liturgisk musikk og dåpsliturgi fremmes på Kirkemøtet 2017.

Hovedgudstjeneste og Alminnelige bestemmelser fremmes på Kirkemøtet 2018.

Ut fra tidligere vedtak behandles Revisjon av Tekstboken fremmes på Kirkemøtet 2020.

Til saken om liturgisk musikk på Kirkemøtet 2015.

Kirkemøtet i 2014 ba om at det forberedes en sak om liturgisk musikk til Kirkemøtet 2015. Kirkerådet vedtok i sitt møte i september 2014 (KR 31/14 Utprøving av liturgisk musikk):

1. Med utgangspunkt i spørsmålet om utprøving av liturgisk musikk legges det opp til en samtale på Kirkemøtet 2015 om *fasthet og variasjon i gudstjenestelivet*.
2. Kirkerådet legger fortsatt til grunn de planene som er lagt om evaluering av gudstjenestereformen på Kirkemøtet 2017. For den liturgiske musikken innebærer dette at det skal gjøres endelig vedtak i 2017 etter erfaringsinnhenting i 2015 og høring om nytt forslag i 2016.
3. Til sitt møte i desember ber Kirkerådet om følgende:
 - Et saksfremlegg til Kirkemøtet utarbeidet i tråd med Kirkerådets anbefalinger.
 - Spørsmål til erfaringsinnhenting om liturgisk musikk frem mot 1.mai 2015
4. Nemnd for gudstjenesteliv bes om å oppnevne et musikkfaglig utvalg som skal vurdere det innhentede erfaringsmaterialet.

På grunn av stort arbeidspress i Kirkerådet kommer saken tilbake til Kirkerådet for behandling først til møtet 29.-30.januar 2015. Etter behandlingen i Kirkerådet har Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) behandlet saken. I NFG's vedtak heter det:

Slik denne saken har utviklet seg, blant annet med revidert tidsplan for evalueringsprosessen, vil NFG råde til å gå bort fra ideen om å gjøre denne saken til en åpen samtale om reformen i vid forstand (fasthet og frihet i gudstjenestelivet). Istedet bør saken legges opp som en rapport om de tiltak som er truffet vedrørende liturgisk musikk i tiden etter Kirkemøtet 2014, og om den prosess som er lagt opp for Kirkemøtets fastsetting av liturgisk musikk i kirkens gudstjenesteliv. (NFG 23/14)

NFGs vedtak har bakgrunn i det nye forslaget til tidsløp som er gjengitt ovenfor. NFG mener at svært mye allerede har skjedd og vil skje med den liturgiske musikken mellom KM i 2014 og 2015. Når KM 2015 behandler saken skal det nye Liturgisk musikkutvalg (LMU) ha kommet langt i å utarbeide et forslag til noen få normalserier og noen valgserier. At KM 2015 på dette tidspunkt går inn i en vid og generell samtale om variasjon og fasthet i gudstjenestelivet, vil ikke være relevant.

Saksdokumentet bør heller fremstille hva som har skjedd siden siste kirkemøte, hva forskningsrapporten sier og hvordan løpet videre er tenkt med høring av det nye forslaget til liturgisk musikk høsten 2015. Så kan KM samtale fritt om dette, gi det sin tilslutning til prosessen og eventuelt gi innspill til den videre prosessen. På denne bakgrunn ber sekretariat Kirkerådet å drøfte profilen på saken som skal legges fram til Kirkemøtet i 2015.